

ŽENIJNÍ ZABEZPEČENÍ VOJSKA PVOS

Vedení soudobého boje za použití zbraní hromadného ničení je charakterizováno z ženíjního hlediska velkou devastací terénu, rozsáhlým ničením a poškozením komunikačních, obranných a jiných objektů, značným rozsahem poškození a ničení živé síly a bojové techniky. S tímto faktorem je zvláště třeba počítat v podmínkách PVOS, kdy je vojsko prakticky už v míru — dlouhodobě — v bojové sestavě, přičemž většina jednotek bude ze stálých postavení a stanovišť plnit bojové úkoly na počátku ozbrojeného střetnutí.

Hlavním úkolem a cílem ženíjního zabezpečení u PVOS je vytvořit příznivé podmínky pro skryté rozmístění, bezpečnou ochranu před nepřátelskými prostředky ničení a úspěšné vedení bojové činnosti. PVOS, vzhledem ke svému vlivu na úspěch vzdušného napadení našeho území, bude nejčastějším cílem nepřátelských prostředků. Způsob napadení nebo zasažení letišť, palebných postavení nebo stanovišť a ničení bojových prostředků může být různý a nemusí být vždy uskutečněn jadernými zbraněmi. Např. zkušenosti z agrese Izraele ukázaly, že lze v určitých podmínkách vyřadit většinu letectva nepřítel-

le na letištích bez použití jaderných zbraní. Jednou z hlavních příčin vyřazení egyptského letectva bylo podcenění významu ženíjního zabezpečení, a to především v oblasti maskování, klamání, ochrany živé síly a zvláště techniky.

Ženíjní zabezpečení zahrnuje celou řadu důležitých opatření, která jsou nezbytná pro úspěšné splnění bojových úkolů jednotlivých druhů vojsk, speciálních útvarů a jednotek PVOS.

Mezi hlavní úkoly ženíjního zabezpečení mohou patřit:

- budování stálých postavení, stanovišť a letišť v rozsahu podle potřeby jednotlivých druhů vojsk a speciálních útvarů a jednotek,
- opatření k zabezpečení maskování a klamně činnosti,
- zabezpečení manévru jednotek, útvarů a speciálních útvarů a jednotek.

Z těchto tří hlavních úkolů je patrné, že každý z nich zahrnuje několik ženíjních opatření, která se při plnění úkolů budou do značné míry opakovat.

Ženíjní budování postavení, stanovišť a letišť

Pro jednotlivé druhy vojsk a speciální útvary a jednotky tento úkol zahrnuje celou řadu ženíjních opatření. Tato jsou plněna z větší části v mírové době, která je vlastně v podmínkách PVOS obdobím přípravným.

Rozsah všech ženíjních opatření je značně obsáhlý a je třeba je plnit především

vlastními silami druhů vojsk a v rámci investiční výstavby.

Kromě ženíjních opatření uskutečněných již v míru, budou tato opatření zdokonalována a doplňována v době zvýšeného ohrožení a těsně před anebo i v době po zahájení bojové činnosti.

V mírové době jsou plněna všechna základní a nejrozsáhlejší ženíjní opatření k ochraně živé síly, k ochraně pracovišť a techniky. Používají se trvanlivé materiály na úkryty, obkládání stěn a zpevňování dna okopů apod. Nejvhodnějším materiálem je železobeton ve formě prefabrikátů. Při polním dobudování se s výhodou používá dřevo, kámen apod. To ovšem nevylučuje i použití trvanlivých materiálů, a to prefabrikátů, ocele a jim podobných, jsou-li k dispozici.

Kromě toho se budou polním způsobem budovat objekty, které nebylo možné předem připravit.

Rozsah ženíjních opatření není u všech druhů vojsk stejný, ale všeobecně bude obsahovat:

- Podrobný ženíjní průzkum velitelských stanovišť (VS), postavení, letišť, stanovišť a komunikací.

- Ženíjní opatření v rámci ochrany proti zbraním hromadného ničení (OPZHN).

- Ženíjní opatření k ochraně velitelského stanoviště, postavení, stanovišť a letišť. Zpravidla to budou okopy pro bojové a strážní zajištění, protipěchotní přenosné a nepřenosné zátarasy, protipěchotní a protitanková minová pole.

- Nezbytnou úpravu příjezdových (výjezdových) a účelových cest, komunikací pro přesun a přísuny.

- Maskovací opatření, která v tomto případě nabývají na charakteru dlouhodobosti, a proto se uskutečňuje i poměrně rozsáhlá výstavba keřů, stromů a používá se různých klamných prvků. Normované maskovací prostředky jsou umístěny na ocelových podpěrných konstrukcích. Ty jsou upraveny tak, aby byla zajištěna u bojové techniky uživatelská technologie a zabezpečení urychlený výjezd veškeré techniky a opětné zamaskování prostoru po jeho opuštění.

- Průzkum existujících vodních zdrojů, pramenů, studní, vodovodů a míst vhodných pro zřizování vodních stanic s úpravou vody 2000 (ÚV 2000).

Mimo splnění těchto všeobecných úkolů je nutné uvažovat i o specifické jednotlivých druhů vojsk. Např. na letištích bude vybudován nezbytný počet speciálních úkrytů pro techniku, živou sílu a vyčleněné prostory pro odpočinek pilotů k obnově plně jejich fyzické a duševní síly.

V podmínkách protiletadlového raketo-
vého vojska (PLRV) a na stanovištích ra-

diotechnického vojska (RTV) především u jednotek umístěných v lesích, bude v některých případech nutné vykácet vzrostlé stromy (části lesa) proto, aby byl vytvořen dostatečný palebný a pozorovací sektor. Ke splnění tohoto úkolu je nutné soustředit již v dnešní době materiál nebo potřebnou techniku (pily apod.). Množství materiálu a techniky je závislé na konkrétním úkolu jednotky nebo útvaru.

Tato opatření je možné použít v celém rozsahu u tří hlavních druhů vojsk bojové sestavy PVOS. Ta zabezpečují jejich bojové použití ze stálých postavení, stanovišť a letišť.

Odlíšná situace je u speciálních útvarů a jednotek, která jsou v mírové dislokaci v kasárenských podmínkách. Tyto útvary a jednotky se z mírových prostorů (pěšádek) přesunou do prostoru rozptylu, který jim je znám.

Z ženíjních opatření je nutné uskutečnit průzkum prostoru, a to v různých ročních obdobích. Cílem musí být zjistit, jak se vyhnout blátnivým (bažinatým) místům a jak využít vhodné prostory z hlediska jejich komunikačních možností. Dále jakou mají přirozenou ochranu proti možným ZHN nepříteli a možnost maximálního využití maskovacích vlastností terénu. Kromě toho je nutné již v dnešní době udělat nejnnutnější úpravy příjezdových (výjezdových) cest, sjezdů (výjezdů) jednotlivých vozidel do lesa a z lesa, připravit v plánech, kde budou umístěny nezbytné ochranné zátarasy, dále kde se budou uskutečňovat okopové práce k ochraně živé síly i strážního zajištění.

V některých případech je výhodné i předem zabudovat určitý počet úkrytů, nebo budovat okopy pro techniku, zvláště v těch případech, kdy se předpokládá několikadenní pobyt útvaru v těchto prostorech. Maskovací opatření bude nutné zabezpečit prostředky z místních zdrojů a prostředky přidělenými k technice. Zásobování vodou je pak zapotřebí řešit z místních zdrojů které jsou zabezpečeny proti zamoření, nebo zřízením vodních stanic — ÚV 2000. Kvalitu vody je nutné čas od času prověřovat. Z toho je vidět, že nejdůležitějším úkolem pro úspěšné splnění všech těchto úkolů je podrobný ženíjní průzkum, který musí být podkladem pro využití všech ochranných vlastností terénu.

Materiálem a ženíjní technikou jsou jednotky a útvary PVOS zabezpečeny podle tabulek počtů. Ty zabezpečují jejich

činnost jak v míru, tak i v prvních dnech bojové činnosti. Kromě těchto zásob jsou vytvořeny zásoby jako depozita ve skladech na teritoriu. Po vyčerpání zásob budou vojska PVOS zásobována podle požadavků z ústředních a okružových skladů. Odběry

zejména v prvních dnech bude nutné zabezpečit vlastními prostředky PVOS.

Generální opravy ženíjní techniky jsou zabezpečeny a uskutečňovány v ženíjních opravárenských závodech nebo v civilních podnicích.

Úkoly ženíjního zabezpečení vojska PVOS po družích vojsk

Ženíjní zabezpečení sleduje především cíl připravit postavení, stanoviště a letiště PVOS tak, aby živá síla a technika byly maximálně chráněny před účinky konvenčních i jaderných zbraní nepřítele.

Základem ochrany proti konvenčním zbraním a zvláště proti ZHN je maximální rozptýl jednotek, techniky a zásob materiálních prostředků s využitím úkrytů a okopů za současně využití ochranných vlastností terénu.

Palebné postavení plro

Pro jednotlivé prvky bojové sestavy protiletadlového raketového oddílu (plro) je potřeba vybudovat ženíjní opatření pro:

- palebnou skupinu, okopy pro odpalovací rampy, přepravníky raket, každou palebnou četou nakrytý okop s umístěným vchodem na odvrácenou stranu od odpalovacích ramp,
- radiotechnickou baterii (současné i pro VS), okopy (ochranné valy) pro kabiny, úkryt a nakrytý okop pro osoby, přijímací a vysílací středisko,
- řídicí radiolokátor, okop pro kabiny a elektroagregát a nakrytý okop pro osoby,
- malorážní baterii, úplné okopy pro 4 ks PLdvK 30 mm, stanoviště velitele baterie a stanoviště dvou velitelů čet,
- v postavení vozidel: úkrytí pro automobilní techniku, ochranné okopy pro osoby, z toho část nakrytých a výdejnu PHM,
- ve skladu raket: úkryty a okopy podle počtu předzásobení a ochranné okopy pro osoby, z toho část nakrytých.

Kromě těchto opatření je třeba ženíjné připravit i prostor rozmístění týlové části:

- úkrytí pro zdravotnický materiál,
- ochranné okopy pro osoby, z toho část nakrytých, a pro hospodářské družstvo i kuchyň.

Ochranné okopy (jednotlivá střelecká stanoviště) příslušníků strážní čety budou budována v souladu s plánem ochrany a

obraně palebného postavení. Takto vybudovaná palebná postavení už poskytují značnou ochranu proti soudobým prostředkům napadení nepřítele. Ovšem technika tímto způsobem není chráněna proti napalmu a jen omezeně proti tlakové vlně a radioaktivnímu zamoření. Živá síla je vcelku dobře chráněna. Tento rozsah prací, který je kalkulován pro polní způsob budování, odpovídá budování záložního postavení plro a vyžaduje přibližně 12 dnů práce a 70 pracovníků.

V tomto rozsahu práce je zakalkulováno i volné zapuštění kabeláže do země, ale nejsou počítány nezbytné úpravy komunikací (příjezdové cesty nebo i cesty uvnitř postavení). Z toho je patrné, že musíme i záložní postavení maximálně už v míru předem připravit, jinak bude nezbytné zaujímat palebná postavení jen po nejnutnějších úpravách cest a srovnání terénu pod rampami.

S ohledem na požadavky vysoké bojové pohotovosti maximálního počtu plro je potřeba uvedené ženíjní opatření budovat v určeném pořadí.

V prvním pořadí:

- udělat nejdůležitější úpravu příjezdové komunikace a cest uvnitř palebného postavení,
- upravit terén pro odpalovací rampy a rozvinutí kabin NRL,
- vybudovat okopy pro palebné čety s částečným nakrytím.

V dalším pořadí vybudovat:

- úkryty pro palebnou skupinu a RTB,
- postupně okopy (ochranné valy) pro speciální techniku,
- okopy pro vysílací středisko s úkrytem pro obsluhu,
- okopy podél cest a poblíž pracovišť k ochraně osob,
- potřebné okopy a úkryty pro osoby a techniku v postaveních vozidel,
- okopy pro přepravníky raket v prostorech jejich rozptýlu.

V tomto pořadí prací jsem ještě neuvedl palebné postavení malorážní baterie PLdvK 30 mm a okopy pro strážní a bojové zajištění. Uvedená ženijní opatření si obsluhy, baterie a strážní jednotka podle plánu vybudují vlastními silami bez posilování. To platí především pro budování polním způsobem těsně před zaujetím. Bude-li postavení budováno předem v míru, nebo půjde-li o dobudování stálých postavení, bude nutné pořadí prací přizpůsobit a podřídit technologii celkového plánu vybudování postavení.

Záložní postavení technického oddílu

Ženíjní vybudování postavení technického oddílu musí zabezpečit:

- plné využití výrobní kapacity technického oddílu,
- hladký a nerušený provoz speciálních vozidel a vozíků v souladu s technologickým postupem,
- ukrytí příslušníků technického oddílu a speciální techniky před nepřítelem,
- maximální utajení veškeré činnosti uskutečňované v postavení.

Obsahem ženijních prací v postavení technického oddílu bude budování:

- ochranných valů nebo okopů pro skladování raket, jejich kompletací a laborací,
- okopů pracovišť pro plnění raket vzduchem a palivem,
- skladů chráněných valem, nebo okopů pro skladování souprav bojových náloží, prachových motorů a pyrotechnických zapalovačů,
- samostatných nebo skupinových okopů pro přepravníky a ostatní speciální vozidla,
- odpočinkových úkrytů a ochranných okopů pro příslušníky jednotlivých pracovišť,
- cest, jejich údržba a oprava (výjimečně zřizování) v záložním postavení včetně příjezdových cest od hlavních silnic až po postavení technického oddílu,
- maskování.

Pro úplné budování záložního prostoru (ZP-I) je třeba asi 10 denních výkonů buldozera, automobilního rypadla a 30 až 40 pracovníků. Průměrná potřeba budování ZP-II je obdobná jako u ZP-I, ale bude se budovat až po vybudování ZP-I. ZP-III bude ženijně budován jen výjimečně.

Týlový prostor technického oddílu obsahuje obdobné prvky jako pro. Pro jeho

umístění se maximálně využije ochranných vlastností terénu.

Uvedená potřeba budování postavení je optimální. Dává přehled o možné potřebě sil a o rozsahu ženijního budování postavení technického oddílu. Při vlastním budování vojska tato opatření ještě doplňují zdravotními a hygienickými opatřeními k zabezpečení života v polních podmínkách.

Za předpokladu, že bude v maximální míře využito ochranných vlastností terénu, bude uvedený rozsah prací nižší.

V případě, že záložní postavení technického oddílu nebude v míru připraveno, je zapotřebí zvlášť věnovat pozornost pořadí jednotlivých prací. Jde o to, že bude nedostatek strojů a lidí. Zvláště se projeví nedostatek času pro budování postavení. Proto pořadí všech prací bude přibližně následující:

1. Úprava komunikací (je bezpodmínečně nutné je udržovat trvale již v míru).
2. Udělat nejnutnější úpravy jednotlivých pracovišť, srovnání, odstranění porostů apod.
3. Udržovat pravidelně okopy pro osoby podél cest a poblíž pracovišť, z nichž je část nakrytá.
4. Kontrolovat možnosti těžení a úpravy vody.
5. Maskování uskutečňovat trvale už od zaujetí postavení.
6. Vybudovat dva odpočinkové úkryty a nakryté okopy pro osoby.
7. Vybudovat palebné postavení baterie PLdvK 30 mm obsluhami ihned po zaujetí postavení.
8. Vytýčit, kde se budou budovat okopy pro speciální techniku na jednotlivých pracovištích.
9. Zabezpečit a připravit ženijní opatření pro strážní a bojové zajištění včetně ochranných okopů, nástrah a popřípadě zátarasů.

Stanoviště rtr (mrtr)

Radiotechnická rota (rtr), místní radiotechnická rota (mrtr) a samostatné stanoviště radiolokátoru jsou základní taktickou jednotkou radiotechnického vojska PVOS.

Radiotechnickou rotu tvoří:

- stanoviště radiolokátorů,
- velitelské stanoviště s přijímacím střediskem,

- vysílací středisko,
- pozorovací hláska,
- palební postavení čtyř PLdvK 30 mm,
- týl.

Bojová sestava rtr (mrtr) co do složení radiolokátorů je rozdílná, neboť vychází z konkrétních terénních podmínek, taktické situace a hlavně úkolů, které má plnit.

V bojové sestavě jsou umístěna stanoviště radiolokátorů s příslušnou technikou, nezbytnou pro jejich provoz. Každý druh radiolokátoru má i rozdílný počet obsluhy.

Ženíjní budování stanoviště rtr zahrnuje vybudování:

- okopů pro bojovou techniku, úpravu a využití objektů a terénu k ukrytí pomocné a dopravní techniky,
- úkrytů, nakrytých okopů a spojovacích zákopů zčásti nakrytých pro ochranu živé síly,
- okopů a úkrytů pro VS (ať již mobilní, nebo stálé),
- prostoru rozmístění vozidel včetně tahačů, týlové části rtr a jejich maskování. Kromě toho zahrnuje:
- úpravu a údržbu příjezdových a vnitřních cest,
- postupné zapuštění kabelů všech druhů,
- maskování s maximálním využitím přírodní výsadby a zkrasujícího zbarvení techniky,
- zřizování ochranných zátarasů a kladení nástražných osvětlovadel,
- těžení a úpravu vody.

Tato ženíjní opatření je nutné plnit postupně v určitém pořadí tak, aby byly co nejrychleji vytvořeny podmínky pro zaujetí a postupné dosažení maximální ochrany bojové sestavy rtr.

Možný rozsah ženíjního budování pro radiotechnické jednotky je značný. Poměrně nízké počty radiotechnických jednotek a snaha dosahovat pohotovosti na nových stanovištích co nejdříve, tvoří pro ženíjní budování velmi nepříznivé podmínky. Kromě toho v současné době nejsou v RTV žádné ženíjní jednotky, rovněž není odkud RTV posilovat.

Podmínky pro ukrytí živé síly v týlové části nebudou vždy stejné. Rozsah možností využití upravení a zesílení sklepních objektů ovlivní celkovou potřebu budování normovaných nebo výpomocných úkrytů. V těchto případech záleží hodně na výběru prostoru týlových částí.

Zásady pro výběr sklepních místností, které mají splňovat podmínky pro ukrytí živé síly jsou uvedeny v předpise Polní opevňování Žen-2-1/1 čl. 230—234.

Na stálých stanovištích v současné době jsou postupně budovány okopy a úkryty, které zabezpečují odolné velení bojové činnosti. Jde především o zapuštění veškeré techniky do země a vybudování speciálních úkrytů (okopů) pro zařízení V-1p a pro radiolokátory s možností rychlého dosažení bojové pohotovosti — např. na rampě a případně jeho skrytí po dobu, kdy radiolokátor nepracuje. Řešení těchto nakrytých okopů (nebo jen okopů) je různé, závislé na konstrukci radiolokátorů, kdy ochranný okop umožňuje jejich práci přímo z okopu. V době, kdy není radiolokátor bezprostředně zasazen, okop řeší ochranu sklopením anténního systému. Stěny a dna okopů a zákopů vyžadují obložit trvanlivým materiálem, např. betonovými deskami, a odvodnění vzhledem k dlouholetému využití. Ukrytí živé síly řeší úkryty typu ÚŽ-6, splňující takticko-technické požadavky z hlediska odolnosti vůči tlakové vlně a pronikavé radiaci.

Velitelská stanoviště s přijímacím střediskem a spolu s úkryty pro živou sílu je třeba řešit v daném případě vybudováním odolných železobetonových objektů s ohledem na možné účinky ZHN a OL. Tyto objekty je nutné vybavit potřebným zařízením pro dlouhodobý pobyt osob ve smně a při odpočinku mimo směnu a kromě toho pro vstup do úkrytu i v zamořeném prostředí.

Letiště

Ženíjní opatření budovaná na letištích musí především zabezpečit:

- zmírnění důsledku momentu překvapení v počátečním období války,
- plynulý přechod k přímému vedení bojové činnosti stíhacím letectvem,
- ochranu živé síly a bojové techniky stíhacího letectva i pozemních sledů před přímým napadením,
- ochranu a obranu před nenadálým útokem nepřítele.

Budou zpravidla zahrnovat:

- dokonalou ochranu rozptýlu stíhacího letectva,
- maskování techniky a vedení klamné činnosti,
- vybudování odpočinkových, pohotovostních a pracovních úkrytů k ochraně živé síly a okopů k ochraně techniky všeho druhu,

— vybudování objektů k ochraně a obraně letiště.

Těžiště ženíjního zabezpečení SL PVOS je v mírové době. V podstatě jsou známá jak stálá, tak i záložní letiště, což vytváří příznivé podmínky pro jejich přípravu.

Veškeré ženíjní objekty na letišti musí být rozmístěny na základě přesného rozboru provozu na letišti a z toho vyplývajících potřeb ženíjního zabezpečení. Práce vyžadují zpracování komplexního plánu do budování letiště a v něm stanovit pořadí budování individuálně, na základě konkrétních podmínek.

V podstatě půjde na každém letišti (stálém i záložním) o vybudování ženíjních opatření pro:

- radiotechnické zabezpečení,
- jednotlivé stíhací letky včetně materiálně technického zabezpečení,
- týlové zabezpečení všech jednotek na letišti.

Stálá letiště PVOS jsou budována investiční výstavbou, která zahrnuje potřeby z odolnosti letiště. Budují se objekty ochrany a obrany letiště.

Hlavní důraz je třeba ale položit na budování uvedených ženíjních opatření na záložních letištích, kde mezi ženíjní opatření pro radiotechnické zabezpečení lze zahrnout tyto úkoly:

Umístění speciální techniky radiotechnického zabezpečení do okopy. Okopy musí odpovídat požadavkům na provoz uvedené techniky, což předpokládá u některé techniky jen částečné skrytí. Nepetržitě zabezpečení maskování všech prostředků a objektů radiotechnického zabezpečení. Vybudování ochranných okopů a úkrytů lehkého typu k ochraně osob, obsluhujících prostředky radiotechnického zabezpečení. Zapuštění kabelů všech druhů a střelecké okopy pro bojové zajištění jednotlivých pracovišť.

Ženíjní zabezpečení letek bude přednostně spočívat ve vybudování pohotovostních úkrytů pro piloty, dále pro obsluhu materiálně technických prostředků, objektů k ochraně letecké techniky, okopy k ochraně technického zabezpečení (cisterny, kompresory, nástroje, rakety, pumy apod. v celkovém počtu asi 25 až 30 okopů), ochranné okopy podél cest a poblíž technických prostředků k ochraně osob, ochranné a střelecké okopy pro strážní bojové zajištění, dále protipěchotní přenosné, nepřenosné a výbušné zátarasy.

Jednotky týlového zabezpečení jsou v týlovém prostoru někdy 3 až 5 km od vlastního letiště. Zpravidla to bude některá nejbližší osada, která pro tento úkol bude poskytovat vhodné podmínky. Potom ženíjní opatření budou zahrnovat:

— přizpůsobení stávajících sklepních prostorů pro ochranu osob,

— využití všech odolných staveb a ochranných vlastností pro rozmístění techniky,

— nejnutnější okopové práce k ochraně osob,

— těžení a úpravu nezávadné vody,

— zřízení zátarasů k ochraně a ke zvýšení účinnosti strážního a bojového zajištění,

— vybudování palebného postavení baterie (čety) PLdvK 30 mm k přímé ochraně letiště.

Rozsah těchto úkolů je značný. Jejich většina musí být řešena již v míru a polním způsobem se dobudují jen méně náročná ženíjní opatření k ochraně osob a pro strážní zajištění.

Úkryty k ochraně živé síly jsou konstruovány ze železobetonových rámců. Základním typem je ÚŽ-6 o délce úkrytového prostoru 6 m. Úkryt má 3 vstupní předsíně a je plně hermetizován. Úkryty lze kombinovat ve větší ucelené celky jako odpočinkové úkryty pro techniku zabezpečující letecký provoz a další.

K ochraně letecké techniky se budují investiční výstavbou úkryty pro letouny, které poskytují ochranu proti palubním zbraním, leteckým raketám, střelám s plochou dráhou letu, napalmu a tlakové vlně o přetlaku v čele vlny 0,1 MPa. Ochranné valy a stěny zabezpečují pouze omezenou ochranu proti konvenčním zbraním při nepřátelském leteckém útoku, znesnadní hromadné ničení letecké techniky v případě, že budou od sebe dostatečně vzdáleny (asi 50 m) a rozmístěny nepravidelně. Budování valů vyžaduje rozsáhlé přesuny zeminy často na značné vzdálenosti. Dále je nutné vybudovat mezi valy zpevněné stojánky pro letadla. K tomu se nejlépe hodí silniční panely uložené na zpevněný a odvodněný podklad.

Kromě těchto úkolů a opatření plněných v míru vystupují za války do popředí další nové ženíjní úkoly a opatření v případě zaujímání (budování) nového letiště:

— podrobný ženíjní průzkum,

- odminování a zaminování prostoru le-
tiště (jde-li o prostor, kde byla vedena bo-
jová činnost pozemních vojsk),
- úprava a údržba cest,

- odstraňování následků jaderného na-
padení,
- maskování a klamná činnost,
- těžení a úprava vody.

Ženíjí zabezpečení velitelských stanovišť

Důležitost zabezpečení velitelských sta-
novišť je dána jejich významem pro ve-
dení bojové činnosti a snahou nepřítele
o jejich rozhodné ničení všemi dostupnými
prostředky napadení.

Vzhledem k vybudování a zaujetí operač-
ního uskupení a k vysoké pohotovosti stá-
lých velitelských stanovišť PVOS, jsou vy-
tvořeny příznivé podmínky pro zabezpečení
dostatečně odolného velení PVOS již v do-
bě míru. Problém a důležitost ženíjního za-
bezpečení velitelských stanovišť polním
způsobem vystupuje do popředí se zaháje-
ním manévru v souvislosti se změnou úko-
lů svazků PVOS.

K úkolům ženíjního zabezpečení a budo- vání velitelských stanovišť patří:

- průzkum zvoleného místa VS,
- ukrytí živé síly a techniky (budování
chráněných pracovišť),
- úprava komunikací a cest v prostoru
VS,

— odtarasování (v případě, že se VS
bude v prostoru, kde probíhala bojová
činnost) a zatarasování v prostoru VS,

— vybudování ochranných a střeleckých
okopů strážního a bojového zajištění,

— maskování,

— těžení a úprava nezávadné vody,

— osvětlení pracovišť,

— zabezpečení odstranění následků ja-
derného napadení VS.

Na plnění početných a složitých úkolů
ženíjního zabezpečení a budování VS se
v úzké součinnosti podílejí všechny zúčast-
něné a zabezpečující jednotky.

Materiál na vybudování VS po manévru
bude nutné čerpat především z místních
zdrojů. Vzhledem k charakteristice zástav-
by obcí na našem teritoriu, typům budov a
hlavně jejich sklepů je možné použít je po
náležité úpravě a tím snížit rozsah ženíj-
ních prací při budování jednotlivých VS.